

Betreft: Startbijeenkomst Deelexpeditie 'Innovatieve ophogetechnieken'
Van: Robert van Cleef, Welmoed Visser, Jeroen Mekenkamp
Aanwezig: Bernd van den Berg (Omgevingsdienst Midden-Holland), Jeroen Mekenkamp (Platform Slappe Bodem), Paul Prast (Alphen aan den Rijn), Han de Rijk (Omgevingsdienst Regio Utrecht), Muriel Houdé (Arcadis en Hoogheemraadschap van Delfland), Paul de Wilde (Rijkswaterstaat), Werncke Huslage (Provincie Zuid-Holland), Robert van Cleef (NKB), Welmoed Visser (NKB)
Afwezig: Frans Plu (Ministerie van IenW) en Jeroen Jansen (Alphen aan den Rijn).
Datum: 13 juni 2018

1. Deelexpeditie 'Innovatieve ophogetechnieken' van start

Op 13 juni heeft de startbijeenkomst van de Deelexpeditie 'innovatieve ophogetechnieken' plaats gevonden. De deelexpeditie verdiept zich in de vraag hoe het handelingsperspectief van innovatieve ophogetechnieken verder ontwikkeld kan worden. Gestart is met een gevarieerde groep van belanghebbenden.

Bernd van den Berg (Omgevingsdienst Midden-Holland), Jeroen Mekenkamp (Platform Slappe Bodem), Paul Prast (Alphen aan den Rijn), Frans Plu (Ministerie van IenW), Han de Rijk (Omgevingsdienst Regio Utrecht), Jeroen Jansen (Alphen aan den Rijn), Muriel Houdé (Arcadis en Hoogheemraadschap van Delfland), Paul de Wilde (Rijkswaterstaat), Werncke Huslage (Provincie Zuid-Holland), Robert van Cleef (NKB), Welmoed Visser (NKB).

2. Bodemdaling in stedelijk gebied grote maatschappelijke opgave

Voor overheden en particulieren die wonen op slappe bodem is het geen geheim dat de bodem daalt. De openbare ruimte inclusief wegen verzakt snel, tot wel 3 cm per jaar. Bereikbaarheid van woningen, winkels en bedrijven staat onder druk, de openbare ruimte kan de waterbergende en – afvoerende functie niet goed vervullen en ook n het kader van waterveiligheid (vluchtroutes) leidt dit tot problemen. Particulieren moeten regelmatig hun tuinen ophogen, stoepjes aanleggen om in hun huizen of bedrijfspanden te komen en belasting betalen aan hun gemeente die daarmee straten, pleinen en stoepen ophooft. De kosten voor het onderhoud van boven- en ondergrondse infrastructuur in gemeenten met slappe bodem liggen significant hoger (tot wel 4 keer hoger) dan in andere gemeenten. Daar tegenover staat een veel lagere kwaliteit van de openbare ruimte op slappe bodem (veen) ten opzichte van openbare ruimte op stevige bodem (zand). Alles bij elkaar betreft het een grote maatschappelijke opgave. Het aantal meer innovatieve wijzen van ophogen is inmiddels dan ook niet meer op één hand te tellen. Zo wordt gewerkt met materialen als BIMS, EPS en Argex. Maar ook het toepassen van glasschuim, het in-situ stabiliseren of zelfs het geheel afgraven van slappe bodem zijn (recente) voorbeelden van een ander manier van omgaan met bodemdaling.

3. De hamvraag: innovatieve ophogetechnieken mag je die zomaar toepassen?

Het is veelbelovend dat er in de praktijk al zoveel gebeurt. De urgentie is hoog. In de praktijk ontstaat nu een belangrijk dilemma waarbij voor duurzaam bodemgebruik wordt gezocht naar een balans tussen bescherming van bodem en grondwater enerzijds en het bieden van mogelijkheden voor circulaire toepassingen anderzijds. De centrale vraag luidt dan:

Contactpersonen:
Jeroen Mekenkamp: 06-19295415
Welmoed Visser: 06-51027058
Robert van Cleef: 06-43048381

Welke aangrijpingspunten zijn er om– binnen de grenzen van duurzaam bodemgebruik- er zorg voor te dragen dat knelpunten tussen het juridisch kader aan de ene kant en de toepassing van innovatieve technieken aan de andere kant, weg te nemen.

Twee deelvragen worden separaat uitgezocht:

- **Juridisch:** Inzicht krijgen in de juridische belemmeringen die er zijn voor toepassing van lichtgewicht ophoogmaterialen of breder zelf innovatieve ophogtechnieken vanuit Europees en Nationaal bodem- en afvalstoffenbeleid. En zeker ook welke ruimte we kunnen creëren, bijvoorbeeld via vergunningen en lokaal maatwerk.
- **Techniek:** inzicht krijgen in de stakeholders (vragers, aanbieders) van innovatieve ophogtechnieken, een overzicht krijgen van bestaande en nieuwe ter verwachten technieken en een beeld van de relevante kenmerken zoals materiaaleigenschappen en milieu.

4. Andere interessante onderwerpen voor deze deelexpeditie:

- **Financieel spoor:** betekenis van de studie Kosten in Beeld voor gemeenten, analyse financieringsmethoden
- **Governance:** Hoe organiseer je een financiële transitie, bv het implementeren van LCC-denken in een gemeente. Wie zijn de interne stakeholders, welke proces- en inhoudelijke stappen moeten doorlopen worden.
- **Kabels en Leidingen:** Oplossingen en belemmeringen in slappe grond

5. Vervolg

De deelexpeditie is inmiddels van start gegaan met het komen tot antwoorden op deze onderzoeksvragen. De volgende bijeenkomst vindt plaats op 29 augustus. Dan bespreken we de tussenresultaten van beide onderzoeken.

Contactpersonen:

Jeroen Mekenkamp: 06-19295415

Welmoed Visser: 06-51027058

Robert van Cleef: 06-43048381